

Izhaja vsako soboto zjutraj.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu ulica dei Fabri št. 2, III.

Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu.

Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Poštno-hranilničnega računa št. 64439.

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu ulica delle Poste št. 9. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ je za vse leto naprej po pošti K 6. — za pol leta K 3.

Posamezne številke po 6 vin.

Cena inseratom je 10 vin. za enostopno petit vrsto. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

ZARJA

VABILO

na

Izredni Sestanek

članov

„Katoličkovnega društva v Trstu“

ki se vrši

v četrtek, dne 18. novembra ob 10 in pol popoldne

v prostorih

„MARIJINEGA DOMA“ V TRSTU, ulica S. Francesco d' Assisi št. 15, I.

Z ozirom na važnost predmeta, o kojem se ima razpravljati, pričakuje obilne udeležbe

O D B O R.

Umazanci.

Nasprotniki katoliške cerkve med nami Slovenci morajo vedno imeti kako pretvezo, da blajijo vero in one, ki jo uče. Na satansko hinavski in zvižajni način si znajo poiskati povod, da obsovažijo narodu katoliško cerkev in njene pastirje. Nobeno sredstvo jim ni prešlabo in če drugače ne gre, znajo tudi moliti in hliniti se kot zagonovnike deviške čistosti, ki hočejo ljudstvo obvarovati pohujšanja. Tega zadnjega sredstva so se poslužili te dni.

Knjižica ljubljanskega knezoškofa.

Ljubljanski knezoškof Dr. Anton Bonaventura Jeglič je izdal knjižico z naslovom „Ženinom in nevestam“. Kakor pravi že sam naslov je knjižica namenjena le onim, ki nameravajo vstopiti v zakonski stan, oziroma takim, ki že živijo v zakonskem stanu. Veliko, zelo veliko je odvisno od tega, da zaročenci in zakonski med seboj čisto in pošteno živijo. Gorje narodu, kjer se v zakonsko življenje zapase razbrdanost, kjer zavladajo med zakonskimi mesto postave božje gola mesenost. Celo nasprotniki svete vere na Francoskem priznavajo, da je propadanju tamošnjega ljudstva največ krivo nečisto zakonsko življenje. Kjer zakonci ne vrše prav svojih zakonskih dolžnosti, tam je veliko greha, božjega prokletstva in zarod, ki se poraja v takih razmerah, je ponajveč telesno in duševno izkvarjen. — Kdo naj odpomore, da se narod obvarje te nesreče, oziroma da se reši iz te mlake, če je morda že zabrel vanjo? Nihče drugi tako kakor katoliški duhovnik, ki oznanjuje božjo postavo, katera je „čista in duše spreobrača“ (Psaln 18). Temveč je v to poklican škof, ki je prvi oznanovavec postave božje v celi državi za duhovnike in vernike. To svojo dolžnost je vršil ljubljanski škof.

L I S T E K

Prvič med Indijanci

ali

Vožnja v Nikaraguo.

Spisal Josip Spillmann iz dr. J. - Prevel K. S.

I. „Rozarija“ spuste v morje.

Leta 1522. je bilo v panamskem zalivu v zavetju malega obzidja in nekaj železnih topov le malo lahkozidanih hiš; pozneje je nastalo tu važno in sloveče pristanišče ki je posredovalo trgovino s tedaj še neznanom deželo Peru. Staro mesto Panama pa ni bilo neposredno na obali, kakor je sedanje mesto; zakaj razvaline se nahajajo sredi krasnih pragov bolj znotraj na suhem. Ravno imenovano leto se je mnogo zgradilo na obrežju; močno obzidje, prvo kamnito cerkev in se marsikaj so sezidali Indijanci, ki so jih v to prisilili španski zidarski mojstri.

Na morskem obrežju samem je bila ladjedelnica, ki je že marsikak večji ali manjši jadrnik izročila valovom tihega oceana. In tudi sedaj je bila na obrežju pripravljena izdelana ladja, da jo spuste v morje. Ladja se je svetila v solnčnih žarkih in na gibu se je bliščala pozlačena podoba naše ljube Gospe presv. Rožnega venca, kateri na čast naj bo posvečena ladja. Od zaliva sem se je bližal velik izprevod. „Požuri se, Karel,“ reče močno vzrasel deček 14. let nekoliko mlajšemu tovarišu. „Ta veneč

Za časa njegovega višjega pastirovanja na Kranjskem je bilo po njegovem prizadevanju izdanih že par takih knjig, ki poučujejo zakonce, kako imajo v zakonu prav živeti in kako se imajo zaročenci pripravljati na ta veličastan stan, da bodo v njem srečni. Sedaj je zastavil škof sam svoje pero, da pouči svoje vernike, zaročence in zakonske, o spolnem življenju, kako morajo živeti, da se ne bodo pregrešili in da bodo oni in njih potomci zdravi na duši in telesu. Zato je napisal škof gorl imenovano knjižico, v kateri razpravlja o vedenju pred poroko, na dan poroke in po poroki. Storil je to svet mož in storil z najboljšim namenom. Toda kaj se je zgodilo?

Farizejsko pohujšanje.

Knjižica ljubljanskega škofa je bila še le nekaj ur v Ljubljani na prodaj izrecnim naročilom, da se otrokom ne sme prodajati, in kdo jo je prvi kupil? Hudobni liberalci so jo kupili ne zato, da bi se odrasli iz nje kaj naučili, ampak zato, da so jo razmetali med otroke, dijake in dekleta, da jih pohujšajo. Knjižico, ki je bila spisana z najblažjim namenom za one, ki so se odločili za tako resen korak v življenju, so ti hudobneži razsuli med mladino, koji ni bila namenjena, samo zato, da vzbude v nji meseno strast. V svojih listih pa so ti farizeji zagnali velik krik, povesali oči in sklepali roke, češ: kakšno pohujšanje! Kaj tako nesramežljivega ni kmalu kdo drugi spisal, kakor sedaj ljubljanski škof! Ali ni to hudobija prve vrste: vpiti nad pohujšanjem in v istem hipu širiti pohujšanje med mladino? Pa tega jim ni bilo dovolj.

Zelena liberalna knjižica.

Ko se je sprevidelo, kako liberalci škofovo knjižico peklenko zlorabijo, so jo umaknili iz knjigotrživa, in jo bodo dobili le oni v roke, kojim je namenjena. To je pa vzeležilo liberalce. Oni, ki so vpili nad škofa, da je treba toliko pohujšanje spraviti iz sveta, so je pa zopet spravili v svet. Bolelo jih je, da niso mogli več pohujševati nedolžnih otrok, ker se knjižica ni več javno prodajala. Zato so deli v liberalni tiskarni Lampreta v Kranju natisnili knjižico (z zelenimi platnicami), v katero so spravili vse to, nad čemer so se v svoji farizejski hudobiji v škofovi knjižici spodtikali. Vrh tega so škofove besede tako strgali, da nimajo več prave zveze in ne prvotnega pomena. Ob enem hujskajo v knjižici proti škofu kakor glavnemu nečistniku na Kranjskem. In to knjižico so liberalni farizeji z dosedaj nezaslišano nesramnostjo začeli širiti med mladino. Kako naj se imenuje tako satansko početje? Takemu možu, kakor je ljubljanski škof, ki je mož apostolskega duha, mož molitve, dela in samozatajevanja, takemu možu očitati nečistovanje! Ni-li to nesramno, njemu očitati pohujšanje mladine, ko je spisal knjigo pouka za zakonske z najčistejšim namenom! Zdej kriče nad pohujševanjem, ko svet mož uči, kako je treba sveto živeti, če pa oni vse leto v svojih umazanih podlistkih dražijo mesene strasti in govore na nesramen način o spolnih rečeh, o takrat ni bilo pohujšanja!

morava se pripeti na slavolik, skoz katerega pojde namestnik in novi (kapitan) poveljnik ladje na ladjo. Tu bo najlepši prostor zanj. Daj semkaj kladivo in zabij žebelj — pa ne v moj prst — ti si vedno tako neroden!“

„Tako pripraven seveda nisem kakor ti, Alfonz,“ odvrne deček, „zato pa tudi ne bom nikdar delal ladij, kakor tvoj oče, ki je tako lepo napravil tega „Rozarija“.“

„Ah, ladij že ne bom delal, kakor hočejo moj oče. Pomorski junak postanem kakor Kolumb in raje zapovedujem na ladji, nego jo delam. Daleč, daleč poplovem, odkrijem nove dežele in jih pridobim svojemu kralju! To je vse kaj drugega nego z dolgočasnimi tesarji v ladjedelnici se potiti in vihteti sekiro in kladivo. Boš videl, jaz bom dosegel, kar hočem, in se prvič peljal na „Rozariju“.“

Črne oči dečkove se kar svetijo navdušenosti, ko govori to svojemu dosedanjemu sošolcu.

„Jaz bom prav gotovo smel z ladjo. Oče Bobadila me je včeraj uslišal, ko sem ga prosil, in poveljnik ladje ga gotovo ne zavrne, ker hoče misijonar divjakom oznanjevati sv. križ,“ odvrne mirno Karel.

„Ti pojdes z ladjo, jaz pa naj tu ostanem!“ zakliče nevoljno Alfonz in se ponosno ozre na prijatelja. „Iz tega ne bo nič! Jaz pojdem tudi z ladjo, naj velja kar hoče!“

„Saj ti oče ne dovolijo,“ odvrne Karel. „Vendar ne boš proti volji svojega očeta —“

„To prepusti le meni,“ zakliče deček razkačeno.

„Prijatelj,“ odvrne Karel in se skrbno ozre na Alfonza, „prijatelj, bojim se, da ti tvoja

Kaj pa „Edinost“?

„Edinost“ je morala samo po sebi umevno trobiti z ostalimi liberalci v isti rog. Ona pravi o škofovi knjižici: „Malokatero delo na polju pornografije (umazanosti) obseza toliko in tako odkritih pikanterij iz zakonskega življenja..... Na nismo rekli preveč, pričra dejstvo, da so knjižico, čim je izšla, skušali z vso naglico umakniti iz prodaje, kar se je pa gotovo le deloma posrečilo. Mi ne bi omenjali tega pojave, marveč bi ga le obžalovali. Da pa smo vendar konstatirali to, je vzrok v dejstvu, da nas izvestni slovenski listi radi vsake erotične (ljubezenske) besede v našem podlistku toli rado označajo kakor moralno pokvarjene ljudi, zastrupljive duše narodove in širitelje nemorale med ljudstvo. Odslej naj nam ne prihajajo več s takimi očitani.“ — Ni li to peklenka hinavščina, ki zija iz teh besed? Zato ker je ljubljanski škof izdal pouk za zakonske, kako morajo čisto živeti, zato pravi „Edinost“ mora tudi ona imeti pravico v svojih podlistkih še dalje mladino zastrupljati z opisovanjem spolnih početkov in nečistih ljubezenskih prizorov! „Edinost“ se zgraža nad knjižico svetega moža izdano za odrasle z dobrim namenom, prav nič pa se ne zgraža nad tem, da njen toli hvallisan knjigotržec Gorenjec prodaja liberalno zelena knjižico, ki ima vse „pikantnije“ iz škofove knjižice in da ima ta njen knjigotržec to knjižico, ki jo samo v pohujšanje mladine prodaja, izloženo v obeh oknih (danes dne 11. t. m.) in da ima kakor v zasmeh s temi pohujšljivimi knjižicami skupaj izloženo tudi sliko: „Jezus na Oljski gori.“

Veste kaj, hinavski umazanci pri „Edinosti“ Kranjski liberalci jo bodo drago skupili, da so se spravili nad škofa in se lotili tako nesramnega pohujševanja mladine. Vsa dežela vstaja in daje škofu zadoščanje. Tudi za vas tu v Trstu pride gotovo dan obračuna. Ljudstvo vedno bolj spregleduje, zato bomo že mi skrbeli. Vam je seveda najbolj všeč, da se valja ljudstvo v blatu nečistosti, ker veste, da je ljudstvo le toliko časa liberalno, dokler je udano strastem. Zato se spravili nad škofa in ga imenovali umazanopisca, zato ker uči zakonske čisto življenje. Niste ga napadli kot Nemea, saj je slovenske matere sin, napadli ste ga, ker je tak angelsko čist mož vam umazanec zopern. — Le se še kaj kmalu pokažite v svoji pravi nagoti, da vas ljudstvo tem prej spozna!

Slovensko krščansko-socialno delavstvo.

Zvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva sklicuje sporazumno z načelnistvom „Jugoslovanske strokovne zveze“ za nedeljo, dne 28. novembra 1909.

VSESLOVENSKI DELAVSKI SHOD!

Sicer je bilo že letos III. vseslovensko delavsko zborovanje, a ker so izjavile naše delavske organizacije željo, naj bi se letos vršilo še eno vseslovensko delavsko zborovanje,

svojevoljnost ne napravi kaj takega, kar boš v svoji dobrotljivosti še bridko objokaval. Spomni se četrte zapovedi božje!“

„Hrani svoje pridige divjakom, pobožni oče Karel Enrikez!“ se norčuje Alfonz, „in povej mi raje še enkrat nagovor, s katerim pozdravimo namestnika in Don Gonzaleza. Blizu sta že in bosta kmalu tu. Ali naj jih pozdravimo s strelji, oče?“

Zadnje besede reče Alfonzo svojemu očetu Don Nunezu, ki je naredil ladjo in je sedaj s krmarjem stopil na krov, da uredi pomorščake in tesarje za sprejem.

„To ni navada, sinko,“ odvrne častiljivi mož. „Šele tedaj, ko bo „Rozarijo“ blagoslovljen in se srečno zibal na valovih, šele tedaj sme s strelji pozdravljati zastavo našega kraljevega gospoda Kastiljskega. Saj je vse dobro pripravljeno, da se skazemo z našo ladjo pred namestnikom in njegovim viteškim spremstvom, Hernandez;“ praša prvega tesarja.

„Bodite brez skrbi!“ odvrne Hernandez. „Vse je dobro namazano in pripravljeno in kakor hitro izbijejo hlapei zagozde, zdrči „Rozarijo“ lahko kot tič v svoj element.“

„Dobro, Hernandez; če gre vse po sreči, boste s svojimi pomagatji tudi pošteno pogoščeni in ne le z onim lahkim vinom, ki je le za otroke in žene, ampak dobite sodček najboljšega vina, kar ga rodi naša španska dežela. Toda zdaj je čas, da sprejmemo namestnika. Pripravite lestvo, ljudje, da more njegova visokost zložno na krov. Venec je prav lep in če poveš svoj nagovor prav tako dobro, kakor ga gotovo dobro pove tvoj prijatelj Karel Enrikez, te bogato obdarim.“

vanje, ustreza Zvršilni odbor izrazeni želji. Pri sestavi sporeda je šlo „Zvršilnemu odboru“ pred vsem za to, da seznaniti javnost z novo ustanovljeno „Jugoslovansko strokovno zvezo“, sad III. vseslovenskega delavskega shoda. Potrebno je tudi, da se izpremeni organizacija slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Vse naše delavske organizacije pozivamo, naj prično intenzivno agitacijo med krščansko-socialnim delavstvom za obilno udeležbo pri shodu. Naročamo zato vsem našim organizacijam:

1. Prično naj takoj s podrobno agitacijo za udeležbo IV. vseslovenskega delavskega shoda.

2. Do 15. novembra naj naznani vsaka naša organizacija, koliko vstopnic naj se ji dopošlje, ker bo vstop dovoljen le proti vstopnicam, ki se bodo glasila na ime vsakega udeleženca.

3. Kjer ni organizacije, naj se vsak, ki se želi shoda udeležiti, obrne na Zvrševalni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva in priloži znamko za 12 vinarjev, da se mu dopošlje vstopnica.

Vsi dopisi glede na shod: „Naša Moč“, Ljubljana.

ZAČASNI SPORED.

A. Cerkveno opravilo za udeležence.

Cerkveno opravilo za udeležence se vrši ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi oo. frančiškanov.

B. Vseslovenski delavski shod.

Prostor: „Union“. Začetek točno ob 9. dopoldne.

- Konec približno opoldne.
- Poročilo Zvršilnega odbora.
  - O potrebi in pomenu „Jugoslovanske strokovne zveze“.
  - Delavstvo in politika.
  - Delavski tisk.
  - Slovensko krščansko-socialno delavstvo in njegovi nasprotniki.
  - Pravno varstvo in zdravniki.
  - Pravno varstvo in pravniki.
  - Namen J. S. Z.
  - Kaj nudi J. S. Z. (Bojniška, brezposejna, preseljevalna, popotna, izredna podpora in podpora za slučaj smrti).
  - J. S. Z. in strokovna društva.
  - Organizacija J. S. Z. (Skupine, plačivnice, okrožja J. S. Z.) in delavski odsek S. K. S. Z.
  - Razprava.

Poslovnik shodu.

- Sključeni Zvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva.
- Pristopnanj imajo zgolj osebe, ki se izkažejo za vstopnicami.
- Shod izvoli predsednika, štiri podpredsednike, štiri zapisničarje. Reditelje določijo sklicatelj pred shodom. Imajo pravico zabraniti vsakemu pristop in dolžnost odstraniti vsakega, ki bi motil zbor. Na shodu ima predsedstvo, pravico, da razpolaga z rediteljstvom.
- Poročevalci se morajo strogo držati po „Zvršilnem odboru“ jim nakazanega časa in stvari. Predsednik mora pozvati govornika

„Ali smem potem z ladjo, oče?“

„Ti li nisem prepovedal, me še kdaj prej prositi tega, dokler nisi tri leta starejši?“ odvrne resno Nunez.

„Ti nisi bil dosti starejši, ko si šel s Kolumbom — in moj prijatelj Karel —“

„Jaz sem bil star sedemnajst let in sem potoval na očetovi ladji! In če mi zdaj še z eno besedico ugovarjaš, te dam med slovesnostjo zapreti na dnu ladje; čuješ?“ zakliče oče jezen bolj radi dečkove svojevoljnosti nego njegove nespametne prošnje. „Zdej pa vsak na svoj prostor! In le glejte, da boste vsi med blagoslovljenjem pobožno molili, da sprejme Kraljica presvetege Rožnegenca svojo ladjo in njena pota v svoje mogočno varstvo.“

Takoj se postavijo vsi delavci v vrsto in napravijo špalir.

Med tem dospo slavnostni izprevod. Na čelu godba, ki veselo svira. Za njo s čeladami, svetlimi prsnimi oklepi in težkimi puškami na ramah oddelke španskih vojakov. Visoko vihra kastiljska zastava v jutranji sapi. Nato križ, ki ga nosi frančiškanski brat, in za njim duhovščina, Don Luke, slaven ker se je pozneje udeležil pohoda v Peru, nekaj očetov frančiškanov in nekaj članov reda mercedarcev, ki ima namen odkupavati krščanske sužnje. Resno se razlegajo pete litanije Matere božje. Neposredno za temi jezdijo v polni opravi Don Pedro Arias de Avila ali krajše Pedrarias Davila imenovani namestnik, in njemu na levi Gil Gonzalez de Avila, izvoljeni poveljnik nove ladje. Z lepa nista jezdila skupaj dva tako popolnoma neenaka moža. Namestnik je bil majhen in suh, temnega obraza, poveljnik pa je

k rodu, če se ne drži stvari. Besedo mu mora vzeti, če prekorači odmerjen mu čas, če postane oseben. Predsedniku se mora na shodu vsakdo brezpogojno pokoriti.

5. Sklepa se z navadno večino glasov. Pri enakem razmerju glasov odloča predsednik.

6. Prvi govore poročevalci od a) do k) sporeda. Sledi razprava. V razpravi sme imeti vsak le enkrat besedo. Koliko časa sme kdo govoriti v razpravi, določa predsednik glede na razpoložljiv čas, ki ima edini brezprizivno pravico tolmačiti poslovnikova določila. Proti predsednikovemu tolmačenju priziv na zbor ni dopusten.

Z Bogom za krščansko delavstvo!

Zvršilni odbor slov. krščansko - socialnega delavstva,

dne 3. novembra 1909.

Jožef Gostinčar,
predsednik.

Mihael Moškerc,
podpredsednik.

Vpliv Nemcev v Rusiji.

Pod tem naslovom prinaša „Edinost“ z dne 9. novembra članek, v kojem čitamo sledeče karakteristične besede: „K širjenju nemškega vpliva v Rusiji so doprinele mnogo tudi rodinske zveze, ki vežejo ruski in nemški dvor. Ruska državna (!) politika, od Petra Velikega sem, bila je dosledno germanofilska, in za to prečesto protislovanska (!) sploh in protiruska posebej. Da, na željo nemškega dvora je ruska diplomacija večkrat znala delati proti ruski državni misli.“

„Veči del današnje ruske inteligence je odgojen v Nemčiji, zbog česar je ta inteligencija popolnoma moralno odvisna od Nemcev. Nemški jezik se širi vedno bolj v najvišjih (!) ruskih krogih; in borzi v Moskvi je nemški službeni jezik, a od 1902. leta sem izpodriva nemški jezik Francoskega skoraj popolnoma iz srednjih šol. Menčikov je izračunal, da je od 315 ruskih diplomatov 200 neruskega pokolenja in 198 z nemškimi imeni.“

„Dobro, da ni „Zarja“ napisala kaj takega takoj bi jo bili postavili na protislovanski indeks kot služabnico Rima (!) in.... nemške (!) politike.....“

„Če je državna (!) politika, na Ruskem ne samo germanofilska, temveč kar protislovanska, kaj morejo pričakovati od Rusije slovanski narodi na Balkanu? K večjemu, da postanejo s pomočjo germanofilske ruske državne politike ekspozitura velikonemške politike.“

Kaj pravijo k temu oni „Vseslovani“, ki gledajo na Rusijo kot obljubljeno deželo, kot matuško Slovanstvo, kjer je vse Slovansko razun dvora, državne politike, diplomacije jezika na borzah in šolah?

Dokler bo Rusija stala tako pod vplivom Nemcev, kakor nam opisuje „Edinost“, bo že dobro, da začne zdraviti doma svoje razmere prej kakor se zanima za.... Bosno Hercegovino. Tudi za svoje lastne Slovane-Poljake (o kaj, ti so pa katoličani O. U.) naj skrbi nekoliko bolj po materinski, in tedaj jej bomo verjeli, da se le iz plemenitih namenov zanima za druge slovanske narode. Do zdaj njena politika ni bila slovanska..... Tako je povedala „Edinost“ 9. sept. 1909 št. 313.

Politične vesti.

AVSTRILIJA-OGRSKA.

Ne gre, pa ne gre. Pretečeni teden je „Slovanska Jednota“ sprejela resolucijo, predlagano po dr. Šusteršiču, da slovanski poslanci se namreč ne potegujejo več z dosedanjjo vlado v njeni sedanji sestavi, pač pa da so pripravljene delovati na zboljšanje parlamentarnih razmer.

bil za glavo večji, imel je od solca zagorelo a vendar sveže lice in bil plavolas. Še bolj nego postava se je pa razločeval njih izraz v očeh. Izpod gostih obrvi je zrl Pedrarias temno in nezaupno okoli sebe, Gonzalez pa je vzbujal s svojimi odprtimi modrimi očmi nehote zaupanje vsakega. Najimennitnejšima v izprevodu je sledila četica častnikov tudi na konjih, nato drugi oddelek španskih pešcev in slednjic prebivavci nastajajočega mesta Paname, vsi v svojih praznih oblačilih. Na koncu pa je bilo še nekaj Indijancev, s katerimi so Španci navadno prav grdo ravnali, ker so jih smatrali za nevoljnike; sledili so bolj iz radovednosti, nego kot soudeležniki izprevoda.

„Tu je vaša ladja, kapitan (poveljnik ladje)“, nagovori namestnik svojega spremljevalca, „Bolj ponosno se ni izpustilo mesto Panama v morje.“

„Z božjo pomočjo ji hočem zapovedovati, da bo v blagor krščanstva, njega veličanstva kralja in vam,“ se oglašil odgovor.

„To tudi pričakujem! Saj me je veljala lepo svotico,“ godrnja Pedrarias. „Obljubljeni peti del in poveljstvo nad novo deželo, ki jo pridobite kastiljski kroni, pošteno prejmete. Če bi se vam pa zahotelo lenariti —“

„Don Pedrarias, spomnite se, da govorite s španskim vitezom!“ prekine Gonzalez vznemoljen namestnika.

„Vse res! To je bil Balboa tudi, a je hotel preko moje glave delati svoj lasten račun. Če bi se vam po tem zahotelo, pravim še enkrat, potem mislite na konec. Akoravno ste moj sorodnik, ne bo se vam godilo boljše!“

ter se pogajati z vlado, ki daje poročstvo, da bo vsem narodom pravična. Ta resolucija je bila sprejeta jednoglasno in zato ni sedaj več stika med vlado in poslanci, združenimi v „Slovanski Jednoti“. Pač pa si tembolj prizadevajo Poljaki, da bi prišlo do sporazuma. Obravnavali so zato s slovanskimi in nemškimi poslanci ter vlado. Toda upanja ni, da bi prišlo do sporazuma. Prihodnja seja drž. zbora bo 16. ali pa 17. t. m. Če bodo pogajanja imela uspeh, kar pa ni pričakovati, bo državni zbor zopet začel z rednim delom, če bodo pa pogajanja brezuspešna, bo vlada drž. zbor odgodila. Vlada pa si hoče potem pomagati s paragrafom 14. Zato je že pridobila svobodomiselnost in krščansko socialne Nemce. Slovani so seveda proti vporabi tega paragrafa. Ker je pa tudi med Poljaki izredno močna struja proti vladanju paragrafa 14, je dalkpicati Bienenrth cesarju gališkega maršala Badenija, namestnika Bobrzuynskega in ministra Dulemba. Zato bo zelo važna seja poljskega kluba v petek, kaj se bo tedaj sklenilo, kako stališče bo zavzel ta klub proti temu paragrafu.

NOVJICE.

n Obolel je zopet č. g. Anton Krizman, duhovni pomočnik pri sv. Jakobu v Trstu. Priporočamo ga vsem gospodom duhovnim sobratom v molitve.

n Škofovske konference ali posvetovanja avstrijskih škofov so se pričele v sredo na Dunaju pod predsedstvom dunajskega nadškofa kardinala Gruschca. Prve seje se je udeležilo 14 škofov. Tržaški, ljubljanski in krški (Celovec) škof so opravičili svojo odsodnost.

n Mestni svet tržaški se je sešel v sredo zvečer. Prečital se je odlok namestništva, s katerim se razveljavlja sklep mestnega sveta glede spremenitve imena ulice s. Nicolo v ime ulice 20. septembra. Italijanski poslanci so proti slovanskim glasovom sklenili priziv na ministrstvo. — Sprejet je bil dalje predlog, posl. Senigaglia, naj se naroči mestnemu odboru, da prouči in izdela načrt zakona, po katerem se bi smele učiteljice in podučiteljice možiti. — V volivne komisije za predstoječe državnozbornsko dopolnilno volitev v III. okraju so bili izvoljeni samo italijanski liberalci. — V tajni seji sta se župan in podžupan odpravljala povišani službeni dokladi, ki jima je bila prej dovoljena. Vstreglo se je tudi prošnji za pokojnino Dr. Aleksandra Manussija, ki je mnogo let deloval v tržaški mestni bolnišnici in bil tudi predsednik zdravniškega zbora.

n Nadomestne volitve v III. državnozbornskem okraju v Trstu (Barriera vecchia s. Kjadinom) se vrše to nedeljo 14. t. m. Za izpražnjeno mesto državnega poslanca v tretjem okraju se ponuja nič manj kot sedem kandidatov in sicer: slovanski, socialno-demokratski, italijansko-liberalni, samostojni kandidat Depangher, kandidat mazinjanec, nove vrste socialist Pagnini in konečno nemški števeni kandidat. Politično društvo „Edinost“ je postavilo za kandidata dr. Slavika.

n Deželni poslanec Alojzij Jerič umrl. V Kobdilu na Krasu se je pripetila huda nesreča. Novoizvoljeni poslanec Slov. ljudske stranke za goriški deželni zbor g. Alojzij Jerič je imel nekaj opraviti ne seniku. Kar se mu je spodtaknilo in padel je ne sicer več ko štiri metre globoko, vendar pa tako nesrečno, da se je močno poškodoval na glavi. Poklicani zdravnik Dr. Brečelj je koj izjavil, da krvave tudi možgani in da je smrt skoro neizogibna. Res je ponesrečenec umrl v soboto zvečer ob 9. uri. Smrt tega moža je napolnila z globoko žalostjo vse, ki so ga osebno poznali. Bil je mož po volji božji in ni imel nasprotnikov. Višjih šol res ni obiskoval, vendar si je po svoji bistroumnosti pridobil veliko znanja. Njegova mati je bila iz

Pri tem se ozre Pedrarias s temnim pogledom na otoke, ki so se dvigali v daljavi iz morske površine. Tamkaj je bil njegov tekmeec Balboa pred petimi leti na njegov ukaz umorjen od rabeljev, ko je ravno hotel nastopiti pot v Peru po Tihem oceanu, ki ga je on odkril.

Trpek odgovor je imel Don Gil na svojih ustnicah; v njegovo srečo mu ga je zabranil izustiti izprevod, ki je pravkar dospel na ladjo in se ustavil. Vojaki so se razvrstili v dve vrsti na desno in na levo ladje; častniki poskačejo raz konje in se postavijo odkriti na čelo svojih čet, ki so prezentirale, ko je šla duhovščina prepevaje psalme okoli ladje in jo škopila z blagoslovljeno vodo. Pred podobo Kraljice presvetege Rožnega venca se ustavijo in pojo one lepe blagoslovne molitve, s katerimi cerkev izročila novo ladjo varstvu svetnikov in kliče kot ljubeča mati božji blagoslov na ladjo in na vse, ki bodo potovali na njej.

Ko je izgovorjen zadnji Amen, stopi o. Francšek Bobadilla, častljivi mercedarec, kakor se zovejo bratje naše ljube Gospe za odkup krščanskih sužnjev, na krščeno ladjo in izpregovori raz krov doli stoječi množici kratko a jedrnato, da je prva in glavna naloga nove ladje razširjevanje kraljestva Kristusovega. To je ponos španskega naroda, pravi — in v svetem navdušenju se sveti oko silovlasega duhovnika, — da se Vsemogočni zadnji čas poslušaje tega naroda in Njegovih kraljev, da razširjajo kraljestvo Njegovega Sina do konca sveta in mu dovajajo ljudstva, ki so dotedaj bivala v temi in smrtni senci. Zato je pred kakimi tridesetimi leti peljal drznega Kolumba skozi neprodarno vodno puščavo in mu razodel ta

bistroumne Abramove družine v Tupelch, sestra pokojnega odvetnika dr. Jož. Abrama in misterialnega svetnika Filipa Abrama. Pokojnik je več let zaporedoma županoval v stanjelski občini. Bil je umena kmetovavec in varčen gospodar. Ni se vsiljeval za poslanca, temveč prostovoljno so ga kraški somišljeniki S. L. S. predlagali za kandidata in bil je izvoljen. Ni dvoma da bi bil v deželnem zboru mož na svojem mestu. Vendar je Bog drugače obrnil. — Pogreb se je vršil v terek predpoldne. Pokojnik je bil že več let udovec. Zapušča pa 80 let staro mater, sina edince, ki je bil letos potrjen v vojske in jedno mladoletno hčerko. Starejša hči je poročena v Koprivi pri spoštovani Turkovi družini. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč. — Kakor se sliši, bodo nadomestne volitve razpisane že ta mesec.

n Par besed o draginji. Tisti teden pred prazniki Vseh svetnikov so razpravljali v državnem zboru na Dunaju o draginji. Socialistični poslanci so pri tej priliki kričali, da je draginje kriv največ kmet, ki drago prodaja svoje pridelke. Tako more govoriti pač le tisti, ki hoče kmeta uničiti. Par let sem so prodajali n. pr. naši kmetje vino po 12, in 14 kron hektu. Ali ne stane kmeta vino več, kakor dobi zanj? In potem je oderuh! Kakor z vinom je več ali manj tudi z drugimi pridelki. — Dalje vzrok draginje je, pravijo socialisti, to, da mora plačati tuje žito, ki pride v Avstrijo, carino. Zato naj se carina odpravi. Toda tudi carina ne zviša mnogo žitne cene. To priznava v neki knjigi sam znani socialistični pisatelj Kautsky, ki navaja kot zgled Angleško. Tam ni carine na žito in vendar raste cena žitu. L. 1896 je veljala na Angleškem 1 tona žita 147. 60 K, 1906 Kron 177.60, 1908 pa 211.20 Kron. Kot glavni vzrok draginje žita navaja Kautsky, to, da se spreminjajo severo-ameriške združene države iz agrarne (pretežno kmetijske), vedno bolj v industrialno (tovarniško) državo. Uvoz ameriškega žita v Europo se manjša vsako leto in lahko bi se izračunalo, kdaj bo ta uvoz popolnoma ponehal. Če zamorejo socialni demokratje, pravi Kautsky, spremeniti Severno-ameriško državo zopet v agrarno državo, potem bodo lahko ljudem obljubljali znižanje žitnih cen. Gotovo je tudi ta okolnost, ki jo navaja Kautsky, vzrok podražjenja žita in moke. Toda to ni glavni ne edini vzrok. Glavni vzrok so gotovo židovske borze, ki narekujejo žitne cene, pri čemur so jim merodajni njihovi žepi in razni prekupčevalci, ki hočejo tudi živeti ter imeti svoje dobičke. Kmetu naj se pomaga, da bo stal na lastnih nogah, pa ne bo več borzni žid delal cen, ampak kmet, kar bo njemu samemu, pa tudi konsumentom v dobiček. Kmetu pa socialni demokrat ne bo nikdar pomagal, ker mu je ravno kmet na potu pri ureditvanju njegovih slabih naukov ter želi zato kmetovo smrt in pa ker je socialna demokracija plačana dekla židovstva, katera živi le, če pije krščansko kri!

n Kdo naj vam vstreže? Tako tarna „Edinost“ od minole srede v zelo dolgi notici, s katero skuša nekaj odgovarjati na vprašanje, ki je zadnjič stavil prijatelj našega lista, ko nam je postal tri krome podpore za „Zarjo“ Naš dopisnik je vprašal: „Zakaj ne opozarja „Edinost“ tržaških Slovencev na slovenske pridige v Trstu, če se ji že ne zdi nevarno vabiti jih na italijanske glediške predstave, saj slovenske pridige ne motijo prave pobožnosti? Zelo dolg, pa prazen je njen odgovor. Pravi, da je treba seznanjati Slovence s kulturnim napredkom drugorodev. Pustimo to, mi nimamo nič proti temu. Potem vlačijo na dan staro reč in pa povrh še zlagano, da smo mi navalili na nekega duhovnika, ker da je v „Edinosti“ priobčil zahvalo nekemu denarnemu zavodu. To ni res. Nobenega duhovnika nismo napadli, ker tudi noben duhovnik ni objavil zahvale v „Edinosti“, pač pa jo je objavil agent sam brez vednosti dotičnega duhovnika, kakor se naši

novi svet; to so tudi katoliški vladarji vedno jasno povdarjali, da je čast božja in večni blagor novo odkritih narodov prvo in najvišje, na kar se morajo ozirati njihovi namestniki; potem naj se išče šele časni dobiček. Toda, tako nadaljuje duhovnik, zemeljska strast je ta od Boga in vladarja zahtevani red popolnoma izpreobrnila. Prvo, kar se išče, je zlato in zopet zlato, in vendar, kdo bo nesel samo zrn tega svetlega prahu seboj v večnost! Kako so oblastniki iskali mesto kraljeve le svojo čast, o tem naj raje ne govorim. Kar je pa najbolj tužno, je dejstvo, da se uboge Indijance, za katere je Izveličar tudi prelil svojo kri, zoper vsako pravico vleče v sramotno sužnjost in časno in večno uniči. Bog bo zahteval strog odgovor za te zločine. Nedolžna kri vpije za maščevanje.“

Navdušene besede pridigarjeve niso ostale brez mogočnega vtisa na boljši del poslušavcev. Smejali pa so se le surove sile vajeni vojaki zelo zaničljivo, ko jim je pretil z božjo jezo, in ozirali so se po Don Pedrariasu, ki je s temnimi pogledi komaj zadrževali svojo nevoljo in že hotel surovo prekiniti odkritega meniha. O. Bobadilla se pa sedaj obrne v goreči molitvi k naši ljubi Gospe presv. Rožnegavenca in jo prosi, da bi odvrnila jezo božjo ter sklene z obljubo, da bo saj ta njej posvečena ladja služila v čast njenega Sina in v blagor neumrjanih duš; časno plačilo potem ne izostane.

(Dalje prihodnjic.)

čitatelji še gotovo spominjajo. Dotičnemu župniku nismo ničesar očitali, pač pa smo rekli „Edinosti“, da ona ni glasilo cerkvenih oskrbnikov ali župnih uradov. Dalje se spominja „Edinost“, kako smo napadli pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metoda, ker je objavljal svoje reči v „Edinosti“ in kako smo zamerili, da je dijaško podporno društvo oglašalo svoje stvari v „Edinosti“ s podpisom predsednika-duhovnika. Pripoveduje tudi, kako da je bil neki duhovnik naprosen, da bi vstopil v politično društvo „Edinost“, ki pa da je to srdito in užaljen zavrnil. Vse to pravi „Edinost“, da kaže, da nočemo imeti z njimi nobenega stika. To zadnje je „Edinost“ prav pogodila, ker v resnici nočemo imeti z njimi, ki delajo na kvar naroda, nobene zveze. „Edinost“ sklepa iz tega: kako moremo mi od nje zahtevati, da bi tržaške Slovence vabila k pridigam, ko pa vendar nočemo imeti z njo nobenega stika in jo celo iz prižnice doli ljudem prepovedujejo? „Edinost“ jamra: „Je pač tako: če se menimo za cerkev, nas pode proč kakor sovražnike; če se ne menimo, pa zopet kriče, da smo sovražniki!“ Kdo naj vam torej vstreže? — No mi bi prosili gospode pri „Edinosti“ samo to, naj se nikar ne delajo s temi vprašanji še bolj neumne, kakor so v resnici. Saj dobro vedo, da vprašanje, zakaj ne objavlja „Edinost“ slovanskih pridig, ne pomeni od naše strani nič od daleč želje, da bi brezverski list in oboževatelj Ferrerja objavljal cerkvene zadeve. Ono vprašanje pač ne pomeni nič drugega, kakor to da „Edinost“ ne vidi nikjer druge nevarnosti za narod, kakor v cerkvi, kjer se sliši nekaj latinsčine. To jo boli in radi tega hujska rada proti cerkvenim tudi najvišjim pastirjem. S tem jemlje tržaškim Slovencem zaupanje do cerkve in s tem jih odtujuje tudi slovanskim pridigam. Pustite to gonjo; to bo najlepše vabilo tržaških Slovencev k slovanskim pridigam. Za ostalo bomo že mi poskrbeli. Do sedaj nam niste mogli vstreči. Če ste se menili za cerkev, ste se menili za njo le v njeno škodo in smo vas morali zavračati, če pa se niste zmenili, ko bi se bili morali zmeniti, ste se nam pa tudi zamerili, ker dela Bogu krivico, kdor se za njegov nauk ne zmeni. — Da nam torej v bodoče vstrežete vam ne ostane nič drugega, kakor da se z oziranjem na cerkev obnašate tako kakor mi, ki tudi nismo — cerkveno glasilo.

n Turki v Trstu. V nedeljo pozno zvečer so se pripeljali po državni železnici turški izletniki v Trst. Izletnikov je bilo 256, med njimi se nahajajo civilni in vojaški dostojanstveniki, trgovci, časnikarji, pisatelji itd. Potujejo zato, da spoznajo avstrijsko trgovino, obrtnijo, zdravniške naprave in sploh vse javno življenje z vsemi modernimi napravami in ustanovami. V Trstu so bili navdušeno sprejeti. Na kolodvoru jih je čakal namestnik in mnogo drugih civilnih in vojaških oblastnikov. V čakalnicih so imeli večerjo, potem so se odpravili v svoja prenočišča, za katere je že poprej poskrbel poseben sprejemni odbor. Ogleдали so si tudi grad Miramar. Naslednjega dne so imeli večerjo pri namestniku. V terek jutraj so se Turki odpeljali v parku „Baron Gautsch“ iz pomola sv. Karla v Pulj. K slovesu je prisel namestnik princa Hohenlohe, tržaški župan Dr. Valerio in mnoge druge velike glave.

n Nekaj za naše oportuniste. „Edinost“ iz dne 6. t. m. piše: „Naše okoličansko ljudstvo je znano radi svoje bistroumnosti in ukaželjnosti; zato smo prepričani, da bo rado prihajalo na predavanja, ki jih bo prirajal odsek sestojč iz členov akad. društva Balkan in Učiteljskega društva. Ti društvi sta slednjic pričeli praktično izvrševati točko svojega ljudsko-izobraževalnega programa, namreč z ljudskimi predavanji, ki so namenjena v prvi vrsti našem delavskemu in kmečkemu ljudstvu. Gotovi „osrečevalci“ našega naroda vedno povdarjajo v svojih glasilih, da smo tržaški Slovenci rojeni samo za veselice. Res je, da imamo v Trstu mnogo veselje in slavnosti, kar je pač dokaz, da živimo in se gibljemo; vendar ne sledi še iz tega, da si naše ljudstvo ne bi želelo tudi resnejše izobrazbe in pouka; le pričeti je bilo enkrat tudi na tem polju. Odsek za ljudska predavanja je prepričan, da bodo vsi tržaški Slovenci znali ceniti njegovo delo ter da ga bodo podpirali moralno in materialno. S tem pripomorejo do ustvaritve mogočne ljudsko-izobraževalne organizacije, ki naj preprede vse naše tržaško ozemlje. Skrajni čas je, da zamašimo vrzel, ki zija v naši narodni organizaciji na Tržaškem, kar storimo s tem, da po svojih močeh podpiramo naše akademike in učitelje; ki so si stavili nalogo delovanja na ljudsko-izobraževalnem polju.“ — Tako „Edinost“. Ni nam potreba pristavljati nobenih posebnih pripomb, ker mislimo, da te besede več kot dovolj govore posebno onim, ki menijo, da je tu pri nas še čas, da čakamo in odlašamo. Dvornimo sicer, da bodo res prepredli vse tržaško ozemlje s svojimi predavanji ali pa da bodo ustanovili kako stalno in trajno izobraževalno organizacijo, ker je treba zato več duha požrtvovalnosti, vendar pa je gotovo, da bodo s temi svojimi izleti veliko škodili krščansko-socialni izobraževalni organizaciji.

n Vseslovanska liberalna stranka. Znano je, da opice rade posnemajo ljudi. Opice pa radi posnemajo slovanski liberalci. Ker se je ustanovila Vseslovanska ljudska stranka, zato menijo ti častileci opičjega rodu, da je čas za ustanovitev tudi vseslovenske liberalne stranke. Zborovanje zaupnikov sl. liberalnih strank se vrši dne 21. t. m. v Ljubljani. Tako javljajo slovanski liberalci v nemških listih. Ustanovno zborovanje bo pozneje enkrat po zimi. Radovedni smo, če se udeleži tega zbor-

vanja tudi nad strankami plavajoča „Edinostna“ stranka.

n Papež za Ferrerja? Ker so naši oboževalci Barcelonskega morilca in požigalca Ferrerja po prvem navdušenju hitro spoznali, da so se preneгли in da jih bo znalo to proslavljanje enega anarhista in revolucionarja preveč drago stati med poštenim slovenskim ljudstvom, so začeli stvar drugače sukati in se hliniti usmiljene ter izražati svoje sočutje nad tem da je bil en človek tako neusmiljeno usmrčen. Da bi se se bolj oprali, so se sklicevali na papeža, za katerega sicer ne marajo posebno, in klicali: glejte tudi papež misli, kakor mi in tudi njemu se Ferrer usmili ter je celo prosil za njegovo pomiloščenje. Mi smo precej takrat rekli, da papež ni mogel, vsaj kakor oni mislijo, prositi za Ferrerjevo pomiloščenje. Danes je stvar povsem čista. Papežev državni tajnik kardinal Mery del Val je po svojem lastnem nagibu in s papeževim privoljenjem hotel prositi špansko vlado za pomiloščenje Ferrerjevo in to diplomatičnim potom. Diplomatična pot se imenuje ona, po kateri običuje država z državo. V diplomaciji ne odločuje osebna usmiljenost, ampak koristi zastopane države. Zato se nam ne zdi primerno, kar smo tudi v nekaterih katoliških listih brali, da je kardinal s tem svojim nameranim korakom pokazal svoje usmiljeno srce in svoj duševni mir. Kardinal Mery del Val ne bi bil mogel pri svojem nameravanem posredovanju za Ferrerja imeti drugih ozirov kakor korist katoliške cerkve, ker drugih, ozirov papeževa diplomacija sploh nima. Kaj si je moral kardinal misliti, ko je hotel posredovati za Ferrerja? Ni nam težko dognati. Malo pred usmrčitvijo Ferrerja je framazonška loža že proglasila vojsko proti vsemu, kar je krščanskega. Njene zveste tolpe po velikih mestih so se že začele zbirati in pretile z resnimi izgredi. Bati se je bilo, da bodo katoliške ustanove po večjih mestih trpele morda ogromne škode. Zato se ne smemo čuditi, če se je kardinal državni tajnik papežev umisljal, ne bi li bilo morda bolje, če se z odpuščenjem smrtno kazni na Ferrerju odvrne preteča nevarnost. Tako ravnanje se mora vsakemu človeku mora zdeti pametno, to tembolj, ker je preveč popustljivo ministrstvo Maura s svojim počasnim postopanjem proti Ferrerju dalo framazonom mnogo časa, da se pripravijo na izgrede. Ko bi ga bili hitro ustrelili, kakor je to zakon zahteval, bi ne bilo vseh teh homatij skoro nič. — Taka je ta stvar s papeževim posredovanjem za Ferrerja. Za tega revolucionarja se je potegovala „Edinost“ z vsemi framazonskimi bratci po vsem svetu, papež pa se ni potegoval zanj, ampak gledal s treznim očesom na korist katoliške cerkve.

n Poparjeni agitatorji N. D. O. Od našega dopisnika iz tržaškega tehničnega zavoda smo zopet prejeli s prošnjo, da objavimo: Dopis v predzadnji „Zarji“ pod naslovom „N. D. O.“ in katol. delavci je zadel predsednika agitatorjev narod. del. organizacije, onega visokega moža iz Vipave, v dno srca. Od predminole sobote, ko je bil čital dotično številko „Zarje“, ni mogel več nikjer najti ne miru ne pokoja. Povsod stika in ustavlja mirno delujoče delavce, da bi izvedel, kdo more biti v tehničnem zavodu dopisnik „Zarje“. Spravil se je celo na nedolžnega g. Andreja Gombača (glej v zadnji „Zarji“ listnico uredništva) in menil, da je on dopisnik. G. Mislej se zelo moti. To bi pa moral znati, da koga po nedolžnem obsojati in dolžiti je grešno. Ker je g. agitator ves iz sebe in tava kakor zgubljen po zavodu, tako da ne more zvečer pokazati zadostnega dela, je v nevarnosti, da poleg „filad“ delovodje morda se delo izgubi in tako svojo družino po nepotrebnem v bedo spravi kar bi bil tudi lep uspeh nar. del. org. — Zato svetujemo poparjenemu agitatorju v njegovo lastno korist, naj nedolžne delavce lepo pri miru pusti, da mu ne bodo ti še kako drugače posvetili. V našem tehničnem zavodu narodnjakarstvo propada in peša. Zapeljani delavci se vzdramljajo. Da je naša „Zarja“ za probujene delavce potrebna, pričajo slučajji, da se vidi neredkokrat v rokah, v kojih se je videval „Narodni delavec“, mesto istega naša „Zarja“. Tudi narodnjakari jo z velikim zanimanjem na skrivaj prebirajo in se o njej laskavo izražajo. Nič čudnega in sramotnega ni v tem, zato kar v javnost z njo, saj najdete v nji marsikaj poučnega in koristnega, in kar je največ vredno, vse resnično. Agitatorju Misleju svetujemo, naj se potolaži. „Zarji“ se pa še nadalje toplotno priporočamo.

n Južna železnica je sedaj v nemalih skripih, kako se naj izvije iz svojih ogromnih dolgov. Južno železnico je namreč zgradila država, ki pa je bila tako brez glave, da je pozneje za skoro polovično ceno prodala celo železnico zasebnim kapitalistom, po večini judovski družbi. Ti bogatini, na čelu jim milijonar Rotšild, so izrabljali železnico v svoj dobiček. Lastniki delnic, ki znašajo okoli 340 milijonov, so vlekli od svojega vložnega denarja do leta 1901 lepe odstotke po 8 in še več. Vložen kapital se je prvotnim lastnikom že zdavnaj izplačal. Ko bi bili pametni gospodarji, bi bili morali manj dobička razdeliti med svoje kapitaliste in kaj več prihraniti za poznejše čase. Ko so prišle razne potrebe, poprava mostov, tunelov, kolodvorov, nabava novih vozov itd., so pa morali denar jemati na posodo. Južna železnica ima sedaj na posodo krog 1800 milijonov Kron, od kojih mora plačevati po tri od sto obresti. Ta dolg je tak, da se morajo z denarjem, ki ostane od voznje, najprej plačati obresti, potem pa še vsako leto gotovo število dolžnih pisem, kakor se izžrebajo. Dolžna pisma pa se glase na 500 Kron vsako, njih vrednost pa je zelo padla,

tako da se dobe na borzi po 270 K, železnica jih pa mora izplačevati lastnikom po prvotni ceni 500 K in sicer v zlatu. Do leta 1901 so dobivali delničarji svoje deleže, zadnja leta že bolj majhne, od tedaj se pa za glavne delce ni dobil niti novčič. Prišlo je tako daleč, da železnica ni mogla izplačati na leto toliko dolžnih pisem, kolikor bi jih bila morala po pogodbi izplačati. Zato je leta 1903 sklenila z dolžniki pogodbo, po kateri so ti dovolili, da se do leta 1917 vsako leto za 10 milijonov manj dolga izplača, kakor bi bilo moralo biti po prvotni pogodbi. S tem pa ni bilo pomagano. Južna železnica ni v stanu niti državi več plačevati kupnine. Do lanskega leta je plačevala po 4 ali po 5 milijonov, zdaj pa ne more več. In če pojde tako naprej, niti obresti od dolga ne bo mogla več plačevati. — Zato si hoče južna železnica zdaj pomagati s tem, da podraži voznjo. To zahtevajo od nje dolžniki. Cene za osebni prevoz so se letos izdatno zvišale in za prihodnje leto se obeta še zvišanje vozine za blago. Voznja bo potem za sedem odstotkov dražja kakor na državni železnici. Naši ljudje na Štajerskem in Kranjskem, ki so pri izvažanju živine in lesa navezani na južno železnico, bodo potemtakem težko izhajali, ker ne bodo mogli tako po ceni oddati kakor drugi, ki jih bo voznja manj stala in zato bo njih blago zaostajalo, ker ne bo tako lahko našlo kupeca. Naše dežele naj torej zdaj pomagajo južni železnici iz zadrege, katere je sama kriva. Tega ne morejo naši poslanci nikakor dopustiti. Država, ki je že precej zagrešila, ker ni slabega gospodarstva pri južni železnici dovolj nadzorovala, naj bo sedaj pametna in naj se ne ukloni povšanju voznih cen. Najbolje je, da stvar pride tako daleč, da ne bo mogla železnica niti obresti plačevati. Tako bodo dolžna pisma izgubila skoro vso svojo veljavo in jih bo lahko država vse skupaj pokupila in južno železnico podražila. Kapitalisti bodo sicer na to malo hudi, pa bolj, je, da oni malo potrpijo, kakor pa naše ubogo ljudstvo. — Železniško ministrstvo je sedaj provizorično dovolilo povišanje vozine za eno leto.

n Iz Gorice. Zadnjič je pisala „Zarja“, da je mestni svet sklenil spremeniti ime semenških ulic v via Ferrer. — Vlada pa je to neslanost gorških mestnih očetov popravila s tem, da ni potrdila tozadevnega sklepa.

Radi tega vladinega koraka je zgrabila mestne očete v eni zadnjih sej „sveta jeza“, ki se bo pa kmalu ohladila, ker je tukaj postalo zadnje dni še precej mrzlo. Mesto da bi si gorški očete belili glavo za brezvestnega anarhista, ki niti ni znal da obstoji v nekem kotu našega sveta tako „velikomestna“ vas kakor je Gorica in s tako pametnimi očeti na čelu, bi isti imeli mnogo več zaslug, ko bi popravili gorške ceste polne prahu ali blata. Nedeljo 7. t. m. se je pripetila na Travniku v Gorici grozna nesreča. Preplašili so se konji, ki so začeli dirjati z vozom proti vojašnici. Delavec Vizin iz Ajdovšine je hotel ustaviti konje, je pa pri tem prišel tako nesrečno med voz in eno steblo pred vojašnico, da je zadel z glavo v drevno in obležal takoj mrtav. Zdravnik, ki je prišel hitro iz vojašnice, ni mogel drugega nego potrditi smrt.

n O volitvah v kuriji veleposestva v Gradiški prinaša „Eco del Litorale“ od zadnje sobote prav lep sličico. Liberalna volilna komisija je gospodarila, da je bilo kar veselje... za liberalce namreč. Kako „skrupolozno“ so postopali, da bi ne prišel kak katoliški kandidat v deželni zbor nam dokazujejo dovolj nekatera dejstva navedena v „Ecu“. Komisija je vprašala enega župnika, ki je šel volit za župnijski beneficij, ali zastopa on beneficij? Ljudje so nemara padli na glavo: kdo bo pa zastopal beneficij če ne župnik, ki ga uživa! Oskrbnika urušinskega stamostana g. Širca, ki je že večkrat volil v veleposestvu kot pooblaščenec samostana, so odbili, češ da on ni veleposestnik. Ud volilne komisije Brunner (čisto laško ime!) mu je z nesramnostjo, ki je imela biti baje duhovita, še rekli: Recite predstojnici samostana, naj da drugi krat meni pooblastilo... na kar mu je g. Širca odrezal: „Kdo ve, če boste imeli Vi drugičkrat volivno pravico?“ Grenka je bila ta za g. Brunnerja, toda prav se mu godi: volivna komisija bi morala varovati pravico in dostojnost, ne pa zafakavati davkoplačevalcev. To so pač azijske razmere na Gorškem, kjer vlada toliko let Pajer. Katoličani ne smejo dovoliti, da pride zopet na predsedniški stol v gorškem dež. zboru en liberalce.

n Našega mnenja glede združenja katoliških poslanskih klubov v gorškem deželnem zboru je tudi ljubljanski „Domoljub“. V svoji 44. številki piše: „Volili smo poslance na katoliškem, narodnem in ljudskem programu. Zato pričakujemo od njih, da bodo po tem programu tudi delali. Za uspešno delo je treba večine. Te naši poslanci sami zase ne tvorijo. S kom se naj združijo? Z našimi liberalci? S temi bi se dalo morda govoriti v narodnih rečeh; pa že tu so preveč nezanesljivi in premalo so možje. Drugače so protikatoliški in protiljudski. Z laškimi liberalci? Ne! So protikatoliški, protislavenski, protiaustrijski, protiljudski, protikmečki. Edina stranka, s katero se naši brez škode vežejo, so katoliški Furlani. So nam sicer v narodnem oziru nasprotni, pa imajo isti gospodarski in verski program. Kaj bodo storili naši poslanci, ne vemo. To pa vemo, da njim in nam vsem gnora biti program in načela s e t a s t v a r.“ Res lepe besede, ki naj bi si jih Goričani gotovo vzeli k sreči.

n Goriška politika. Dr. Franko se je odpravil vodstvu takozvane agrarne stranke in ga za sedaj nadomešča Mermolja iz Vertojbe.

Stranka pravi, da se mora „reorganizirati“. To mučno delo so počeli z nekim shodom v Duvljah, kjer so pristali te falirane stranke kaj kisto gledali v bodočnost. Strankino glasilo „Kmečki glas“ bo izhajalo v bodoče samo dvakrat na mesec mesto vsak teden. Poznovatelji razmer pravijo, da je temu liberalnemu, kmečko pobarvanemu listu odmerjeno le še kratko življenje.

n Pojasnilo. Z ozirom na dopis iz sv. Ivana, priobčen v zadnji številki „Zarje“, nas prosijo c. kr. poštar g. Orest Fratnik, da priobčimo, da ni on član svetoivanskega socialističnega izobraževalnega društva, pač pa c. kr. pismonoša D. Valentič. Pomota izvira od tod, ker imenujejo ljudje tudi pismonoša „poštar“.

n Marijin dom. — Dne 14. in 21. t. m. v pripori dekliška in ženska Marijina družba v svojih prostorih igri: „Marijina hči pred nebeškimi vrati“ in „Zmaga sv. križa“ s živo sliko ob koncu. Začetek točno ob 5. uri. Vabi se na obilno udeležbo.

n Umrl je v tržaški bolnišnici v najlepši moški dobi g. Vinko Ferluga posestnik na Konkonelu. Bil je brat glavarja dobroznane družine Ferdinanda Ferluga na Opčinah.

n Za mesec vernih duš smo preskrbeli svojim čitateljem lepe nagrobnice-razglednice po 6 vin. in nagrobnice - spominčice za molitvenik po 4 vin. Ob tej priložnosti opozarjamo še na lanske „Nagrobnice“ po 6 vin. in „Pomoč dušam“ tudi po 6 vin. — Vse to se dobiva v prodajalni katoliškega tiskovnega društva v Trstu via delle Poste 9.

n Nezgoda. Na Opčinah je trčil en tramvajski voz v nek voz z dvema konjema. Na vozu sta ležala dva pijana moža in spala. Tako sta zavozila konja v bližino električnega voza, ki je enega podrnil na tla, drugemu pa odtrgal komat. Če bi bil električen voz bolj hitro vozil, bi se bilo lahko kaj hujšega pripetilo.

n Pouk v zdravilstvu so uvedli v žensko učiteljsko v Gorici. Mnogo se je za to prizadel tamošnji ravnatelj g. šolski svetnik Križnič. V slovenskem oddelku bo poučeval Dr. Dereani, v italijanskem oddelku pa dr. Pavia. Poučevalo se bo v I. tečaju po dve uri, v IV. tečaju pa po eno uro na teden. To je zelo pametno, da bodo prihodnje učiteljice tako praktično vzgajali, da bodo znale kaj malega paziti tudi na telesno zdravje svojih šolskih otrok.

n Samomor vojaka. V pondeljek se je obesil v drvarni vojašnice na Travniku v Gorici pešec Franc Schaugerl, doma iz Brucka na Štajerskem. Še le letos je bil prišel k vojakom. Njegovi tovariši, ki so ga iskali, so ga našli že mrtvega.

n Abesinski kralj Menelik umira. Te besede se čitajo zdaj že en čas po listih. Kralj Menelik ima precej obsežno kraljestvo v vshodni Afriki. Znan je Menelik po svojih spretnih in zmagoslavnih bojih proti italijanskim četam. Abesinsko cesarstvo je bilo od leta 1889 dalje časa pod pokroviteljstvom italijanskega kralja, kar je bil tudi sedanjji umirajoči cesar Menelik pri svojem kronanju priznal. Ko se je pa leta 1896. čutil dovolj krepkega, da se otrese Italijanov, je zbral svoje vojske in je pobil Italijane v odločilni bitki pri Adua (1. marca 1896). Pri sklepanju miru so morali Italijani priznati njegovo neodvisnost. V Abesiniji je bilo že veliko hudih vojn, večkrat lada lakota in hude bolezni, radi česar se je skrčilo število prebivalcev v razširnem cesarstvu na same 4 milijone, tako da pride samo 7 prebivalcev na en kvadratni kilometer. Po jeziku so prebivalci deloma semiti (kakor Hebrejci ali pa Arabci) deloma pa kamiti, torej bolj afriške vrste. Uradni jezik se imenuje amarinja. Največ se po deželi običuje v arabščini. Abesinci so srednje velikosti in rumeno-, črno- ali rudečkasto rujave kože. Premožnejši imajo po več žen. Stariši prodajajo dekle v starosti 10 let ženinom za nekaj tolarjev. Zakon se sklepa brez vsakih posebnih obredov, se pa tudi lahko zopet razdere. Omika je zelo nizka, samo duhovščina zna čitati. Ljudje se pečajo s poljedelstvom in živinorejo. Obrtnije in trgovine ne poznajo skoro nič. Kot denar jim služijo tolarji Marije Terezije, v novejšem času imajo tudi svoje tolarje, sicer pa rabijo za denar tudi košček soli ali žitna zrna. Abesinija je zelo gorovska dežela. Nekatero gore so vse leto pod snegom. Na severu, vshodu in jugu je pa nižava, ki je zelo nezdrava, obraščena s pragozdovi, v katerih ni še bila človeška noga. Tam se podijo okrog sloni, nosorogi (ki imajo na nosu rog), divji prešiči, levi, volkovi, leopardi, risi, divje mačke, lisice, opice, krokodili in kače. Zopet, drugod so bolj rodovitna tla, kjer rastejo kava, bombaž, žito, vino in pomaranče. V vshodnih delih imajo ljudje tudi kamele in konje. — Po veri je med Abesinci največja mešanica. Nekateri so mohamedanci, nekateri celo še pogani, največ jih je pa kristijanov, toda ne katoličanov, ampak krivoverskih monofizitov. (Monofiziti so učili, da je v Kristusu samo ena narava, ne pa dve, božja in človeška.) Ta monofizitska vera je tudi državna vera v Abesiniji. Vendar je bil sedanjji cesar Menelik v prijateljskih odnosih s prejšnjim in tudi sedanjim papežem. Katoličanov je v Abesiniji zelo malo, kakih 4000, in imajo svojega apostolskega vikarja ali škofa. Pri službi božji imajo etijopski obred. — Zdej umirajoči cesar je določil svojega naslednika v osebi nekega Lidi Jeassu. V prejšnjem glavnem mestu Addis Abeba se boje, da izbruhnejo po cesarjevi smrti cestni poboji in ropi trgovin tamošnjih Grkov in Armencev. Dosedaj so po vsi deželi sprejeli cesarjev oklice povsem mirno. — Zadnje vesti pravijo, da se cesarju zdravje boljša.

n „Bogoljub“ se z novim letom 1910 podraži na dve Kroni. Za Nemčijo bo veljal list K 2.50, za druge zunanje države pa K 3.— na

leto. Razloge za to zvišanje, ki je pri sedanjji draginji tiska umevno, pojasni uprava prihodnjici.

n Novo okrajno glavarstvo se ustanovi v Tržiču (Monfalcone). Poslovanje začne s 1. okt. 1910. Pod novo glavarstvo bota padala sodna okraja Tržič in Červinjan.

n Istrska deželna razstava. „Naša Sloga“ iz Pulja je objavila izjavo predsednika hrvaško-slovenskih poslancev istrskega deželnega zbora glede istrske deželne razstave, ki se ima prirediti prihodnje leto v Kopru. Izjava pravi da se je Hrvatje in Slovenci ne udeležijo, ker da razstava ni deželna, ampak strankarsko italijanska in da so Slovenci in Hrvatje od pripravljalnega odbora popolnoma prezreti. Pod to izjavo je podpisan prof. Vek. Spinčić kot predsednik in dr. Ivan Poščić kot tajnik.

n Kaj lahko prinese spovednica? Pred nekaj meseci je bila eni banki v Tridentu na Tirolskem ukradena ogromna svota 370 tisoč kron. Ta velika tatvina bi spravila denarni zavod skoro v popoln propad, ker tatu niso mogli zaslediti. Kaj se je zgodilo minolo sredo? Kapucin pater Marko je prinesel predsedništvu te banke celo svoto nazaj in rekel, da jo je dobil v spovednici od enega svojih spovedencev. Tako je dobila posojilnica svoj denar nazaj, ime spreobrjnega grešnika pa ni znano nobenemu kakor le Bogu. Tolike koristi za človeško družbo je zakrament svete pokore.

n Za novo cerkev. V našem mestu, ki ima tako malo hiš božjih, se namerava zidati še ena nova cerkev in sicer nekeje ob ulici Rossetti. Sestavil se je pod pokroviteljstvom prevz. g. škofa poseben odbor, ki ima v Tržačanih vzbujati zanimanje za novo cerkev in nabirati milodare. Predsednik je župnik cerkve Nov. sv. Antona mons. Dr. Trifon Pederzoli. Član družstva za zidanje nove cerkve postane lahko vsakdo, ki se zaveže plačevati 20 vin. na mesec. Darove sprejema škofija, mestni župniki, odborniki in oo. frančiscani v ulici Istituto, 37. Nova cerkev bo posvečena Mariji Milostljivi.

n Iz ministra profesor. Dosedanjji poljedelski minister dr. Braj je od profesorskega zbora češkega vseučilišča v Pragi povabljen, da pride na to visoko šolo predavat o narodnem gospodarstvu. Braj je ponudbo sprejel in nastopi svojo profesorsko službo s prihodnjim semestrom.

n Naš prestolonaslednik Franc Ferdinand se je s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg pripeljal v četrtek v Berlin, da obišče nemškega cesarja. Na kolodvoru ga je pričakoval nemški cesar Viljem in častna stotinja vojakov.

n Smrt v tujini. V nekem rudniku v Calumetu v Ameriki se je podsula plast kamenja in padla na našega rojaka Antona Sopčiča, ki je obležal na mestu mrtev. Nesrečen je bil 28 let star, doma iz Pake pri Črnomlju, kjer zapušča vdovo in dvoje otrok. — V Clevelandu v Ameriki je umrl za vročinsko boleznijo Alojzij Tornič, star 18 let, doma iz Cerknice. V Primero v severni Ameriki je umrl Ivan Golob, doma iz Mekinji pri Kamniku. — V Cumberlandu je v nekem prepiru nek Italijan ustrelil moža sestre svoje žene, nekega Jožefa Pagona, doma iz Nove Oselice nad Škofjo Loko. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico, kjer je naslednjega dne v hudih bolečinah umrl, njegovega napadalca so pa spravili v zapor. Pokojnik zapušča v Ameriki vdovo in dva brata, v domovini pa svoje starše.

n Ne strašite otrok! Iz Senja na Hrvaškem poročajo: Trgovka s sadjem Defanti je svojo letoletno sinčka večkrat strasila z besedami: „Dimnikar gre, ta te vzame s seboj!“ Te dni je šel deček z materjo na sprehod. Na sprehodu sta srečala dimnikarja, katerega se je deček tako ustrašil, da je dobil živčni napad in je v dveh dneh vsled tega umrl.

n V blejsko jezero je padel na praznik vseh svetnikov 36 letni neozenjeni žagar Ivan Vidic iz Zg. Laz pri Gorjah. V neki gostilni ob jezeru je prosil, dasi pijan, naj se mu še prinese pijače. Gostilničar mu je sploščka ni hotel dati, ko nečno mu je pa vendar prinesel steklenico piva. Vidic se ni pijače niti dotaknil, ampak izšel iz hiše, pred katero je pa naenkrat padel v jezero. Na njegov klic so ga potegnili iz vode. Bil je že nezavesten. Ko se je spet zavedel, so ga spravili v postelj in ker niso mislili, da bi bila še kaka nevarnost, so ga mirno pustili ležati. Ob enajsti uri po noči je pa umrl. Smrt sta povzročila najbrž strah in prehlajenje.

n Francoski škofje toženi. Nedavno tega so izdali francoski škofje pastirski list, v katerem svare svoje vernike pred francoskimi državnimi brezverskimi šolami, ki so za narod nad vse pogubne. Zdej pa toži zveza francoskih ljudskošolskih učiteljev in učiteljice skoro vse škofje zaradi tega pastirskega lista pred civilno sodnijo. Bog vedi, če se bo našim Ferrerovcem vzbujal čut humanosti, ko bodo francoski škofje obsojeni, saj so vendar na dovoljen način širili svoje ideje.

n Mož in žena pod vlakom. V soboto zvečer je povozil brzovlak na postaji Floridsdorf pri Dunaju moža Edvarda Obst in njegovo ženo Marijo. Hotela sta spraviti en sodček vina na svoj vozček, ki sta ga bila postavila prav na železniški tir. V trenutku je pridrval brzovlak in povozil moža in ženo. Oba nesrečnika sta obležala namestu mrtva. Ženo je zagnal stroj v stran, moža pa je vlekel še nekaj metrov naprej in ga vsega razkosal. Trupla so prepeljali v mrtvašnico mestne bolnišnice.

n Prijeli so onega strojevodjo, ki je dne 26. okt. s svojim avtomobilom povozil do smrti sedemletnega dečka Viktorja Shodnizky. Piše se Romej Baitz, star je 25 let in je v službi g. Antona Truden, ki se je bil rečenega dne v avtomobilu peljal v Štanjel na lov.

Iz okolice.

o Iz Škednja. V terek smo pokopali Marijino hčer Marijo Godina. Pogreba so se udeležile vse družabnice in veliko ljudstva. V slovo je govoril g. župnik, nagrobno pa so pele Marijine hčere. Pokojnica je bolehalo 8 let, zadnja 4 leta je bila vedno v postelji. Mnogo je v tem času pretrpela, upamo, da jo bo zdaj Bog potolažil. — V nedeljo se je poslovila od nas prejšnja načelnica, ker stopi v zakonski stan. Želimo ji obilo blagoslova božjega. — Družba se povoljno razvija, vsako nedeljo se shajamo čitamo, pojemo ali pa se kaj predava.

Iz Krasa.

k Ferrer v Štorjah. Znano je, da so volivci v Štorjah liberalci. Da so pa tako zagriženi, bi človek ne verjel; pokazali so to strast in brezverstvo o priliki zadnjih ožjih volitev v deželni zbor gorški dne 17. oktobra, ko je šlo za izvolitev enega izmed 2 poslancev S. L. S. Dasi so izdali nek oklic na volivce na Krasu, v katerem proti enemu smešno neumno agitirajo, in celo dr. Laharnarja omenjajo, ki da je po njih hrbtih hotel splezati še više v cesarski službi, pa so ga za vedno odslovili s Krasu, so vendar opustili kar hkrati svojega priporočenca, ko so prejeli „Edinost“ z dne 15. oktobra. V nji namreč so našli kost, ki jo je treba oblizati. Čitali so, kako so tudi slovenski poslanci v trž. dež. zboru z Lahi glasovali, da se naj seja zaključiti v znamenje žalovanja zaradi smrti Ferrerjeve, in je nato galerija kričala: „Evviva il libero pensiero“ in „abbasso i preti.“ To zadnje jim je bilo tako všeč, da so stopili v posvet in sprejeli duhoviti predlog: pustimo oba klerikalca, zapišimo na glasovnice: „Dol s farji“, in enoglasno je bil ta duhoviti predlog sprejet. Ferrer je rešen. Glasovnic s takim napisom na dan volitve je bilo 10, ki so bile uničene, 3 glasovnice so bile prazne, 2 sta imeli napis dr. Stepančič, 1 Zlobec. Tako imajo zdaj v Štorjah 10 modrijanov, stari slavni Grki so jih imeli le 7. Ker se še nikdo ni oglasil s pohvalo o tem glasovanju v kakem liberalnem listu, naj otme vsaj draga nam „Zarja“ to Salamonsko glasovanje pozabljeneosti, ker sami so gotovo preponižni, da bi se s tem javno pohvalili. Ni čuda, da je izid volitev v Štorjah vselej tako žalosten, kar tam gospodari strahovlada z žuganjem maščevanja. Sliši se, da se je nekdo celo jokal, ker je Štrekelj s 7 in ravno štorski glasovi propadel; sliši se tudi, da se nahajajo tam celo ženske strastne čitatelje liberalnih listov. Te naj bi rajši otroke vzgojevale bolj skrbno. Bog odpusti vsem, ki ne vedo, kaj delajo, in jih razsvetli.

Književnost.

kn igre za sam oženske in sam omoške uloge. Priredil Dragotin Vodopivec. Izdala in založila Narodna tiskarna v Gorici 1909. Cena 1.40 K. Lepa je ta zbirka, papir dober, tisk razločen, zunanost ukusna. Ta zvezek obsega trinajst iger. Pet za ženske in osem za moške uloge. Za ženske uloge so: „Čašica kave“, „Poboljšana trmoglavka“, „Luknja v namiznem prtu“, „Dve teti“ in „Na Skalnici“. Marijinim družbam bi zlasti priporočali naj predstavljajo zadnjo igrjo, ki obravnava začetek božje poti na Sveti Gori pri Gorici. Za samomoške uloge pa so te le igre in šaljivi prizori: „Izgubljena stava“, „Čudna kupčija“, „Pred sodnikom“, „Ženin Miha“, „Zamorec“, „Junaki“, „Trije učenjaki“, „Tihotapec“ in „Opeharjeni žid“. Te igre so sicer priproste, pa lepe in efektne. Ne zahtevajo dosti priprav in dobro igrane bodo zadovoljile igralce in poslušalce. Zbirko priporočamo!

DAROVI.

Za „Marijin dom“ 7. nabiranje od 19.8. do 13.-10.

Vincenija Papis 17 K; Marija Novak 9 K; Jožefa Cerkvenik 21 K; Jožefa Katern 39 K; Marija Švigelj 21 K; Antonija Ponde-ljak 10 K; Terezija Princ 5 K; Rozalija Klun 36.80 K; Ivana Štokelj (6) 41 K; Marija Tudor 2 K; Franciška Koterle 9 K; Ivana Margaris 32.90 K; Ivana Makuc 42 K; Marija Mahnič 71.20 K; Ana Simončič 6 K; Francišek Guštin 167 K. Skupaj 529.90 K.

Dobrotniki po 100 K I. G. B.

Ustanovniki po 25 K: Marija Jožefa Rutar; po 20 K: Rozalija Pergar, Marija Skerbec, Ursula Skordili, Margarita Trošt.

Redni udje po 10 K: Marija Dekleva, Marija Faber Lucija König, po 8 K: Ivana Margon, po 5 K: Terezija Pregarc, M. S. Lucija Trebec, po 4 K: Margarita Furlan, Antonija Jereng, Stefanija Levak, po 3 K: Franciška Pegan, Ivana Rutar, Franciška Koleša, Marija Škočir, Jožefa Mlekuš, Alojzija Špan, Marija Kete, po 2 K: Marija Petrič, Marija Gostiša Terezija Tomasič, Agata Stern, Karola Soda, Marija Kante, Marija Kreševic, Karola Nachtigal, Marija Ujčič, Jožefa Bak, Ursula Ban, Marija Ščuka, Barbara Presetnik, Ivana Runtič, Katarina Bajc, Ana Markovič Ursula Valentič Marija Braniselj Marija Duje, Ivana Bergamar, Franciška Žega, Antonija Grbec.

Podporni udje po 1 K: Ana Živic, Terezija Frank, Franciška Hafner.

Darovali po 10 K: Alberta Makenske Hrovat Franciška, Žega, po 6 K: nabrala N. N. po 5 K: Peter Klansich, G. Liebman, Marija Buntič Ivana Budal, po 4 K: N. Križaj, družina Višnjavec, po 2 K: Katarina Svoboda, M. N. G. E. V., Marija Lazarich, Terezija Prime, Ljudmila Petrucci, Marija Rainer, Pietro Liebman, V. Demšer, F. Gadnek, N. N. Ludovika Mušič, Terezija Drobne, Jožefa Furlan, po 1.20 K: Marija Morave, po 1.10 K: Ana Vidmar, Julija Župan, Jožefa F. po 1 K: Vipavka, N. N., Mihael Gulin, Marija Morel, Marija Morel, Veronika Zupančič, Jerica Bostjančič, N. N., M. P., Marija Venedig, Viktorija Zboca, Katarina Svoboda, N. N., Josipina Paznik, Angela Novak, Terezija Picek, Pepica Zadnik, Mihtersič, F. Kinsel, Ivanka Česnik, Marija Suša, Sila, M. Suša, Piano, B. Gregorič, Leni Paulovič, Marija Suša, Leni Senčar, Klacna Vilhelm, Marija Gec, F. Zelen, Marija Sturm, Ivan Zelen, Ana Filipič, Katarina Naberger, Terezija Kaluža, Zwittich, Meden, Jožefa Versa, Katarina Slamič, Marija Ponikvar, Carlo N., Elvira Haller, Neža Gorjup, Matija Miklavčič, po 80 vin. Hitte Giuseppina Cattaro, po 60 vin.: Matilda Turk, C. V. Franciška Delak, Marijeta Žitko Marija Koritnik, Marija Može Ivan Slivar, po 54 vin.: Justina Sever, po 50 vin.: Anton Sturm, Katarina Štoka, po 40 vin.: Jožefa Pogačnik, Marija Segina, Antonija Čermelj, Ivana Castro, Vincenija Ostrovska, Marija Simonič, Marija Vecchio, Marija Oreh, Ana Vidmar, Antonija Vidmar, Franciška Franetič, Može Jernej, Koritnik Marija, Gerzelj Ursula, Kučar Marija, Mahnič Franciška Guštinčič, Ana Škapin, Franciška Fabčić, Antonija Može, Filip Kučer, N. N., N. N., Ida Wiesenreiter, M. Toros, po 30 vin.: Arh Marija, Fratnik, Ciril Bratuž, Ana Zidar, Jožefa, Cah N. N., po 20 vin.: Filicita Marani, Marija Zerlo, Marija Caligarič, Antonija Lagiša, Neža Arh, Marija Požar, Marija Skapin, Katarina Babič, Marija Bezenjak, Antonija Križman, Marija Repec, Alojzija Sorgo, Ivan Sorgo, Antonija Santin, Helena Gasparini, Ivana Mirtič, Jožefa Lozej, Franciška Vekjet, Stefanija Pertot, Neža Golob, Marija Klansich, Alojzija Pakor, Marija Gulin, Terezija Spazar, Ursula Kavčič, Antonija Tosuti, Marija Lokave, Ivana Ferluga, Herminija Mazolini, Terezija Nanut, N. N., Antonija Filipič, Ana Tominc, Marija Gežet, Jožefa Suša, Žetko, Ivana Grahor, Vidmar, Švigelj, Marija Pavlovič, Pegan, Katarina Čehovin, Fanni Perhave, N. N., Amalija Vavk, Helena Margaris nabrala po 10 vinarjev 7 K, N. N. 6 vin. Vsem dobrotnikom srčna hvala in Bog plačaj!

SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM!
Uljudno naznanjam sl. občinstvu, & duhovščini, p. n. učitelstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem preskrbel svojo

— **KNJIGOVENICO** —
z vsem potrebnim da lahko izvršujem vsa dela od priprave do najfnejših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. — Vezanje in prevezanje missalov, raznih zapiskov, hranilnih in drugih knjig, ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigoveshko stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

ANTON REPENŠEK, knjigovez
TRST. — Ulica Cecilia št. 9. — TRST.

Slovenec KONRAD SKAZA,
delavnica za vsa cerkvena dela
v St. ULRICH, Gröden (Tirolsko) se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastonj in franko. Postrežba solidna in hitra.

NOVA TRGOVINA ZGOTOVLJENE MOŠKE IN ŽENSKE OBLEKE :: :: ::

BOHINEC & CO
Via delle Torri 2 - TRST - Via S. Lazzaro 17.
(ZA CERKVIJO SV. ANTONA NOVEGA.)

Velika za'oga, točna in solidna postrežba
Stalne in nizke cene. — Naročila po meri izvršujejo se najelegantnejše in ceno.

likerjev v sodčkih in butilkah

JAKOB PERHAVC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v butilkah.

Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Kupite čevlje

pri poštenem slovenskem čevljarjem mojstru

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

Ta mojster vam postreže po domače, z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

Novo pogrebno podjetje

VIA VINCENZO BELLINI ŠT. 13.

Z bogato opremo za vsakovrstni pogreb ter prodajalnico mrtvaških predmetov, raznih vrst vencev, voščenih sveč, umetnih cvetlic, vencev in cvetlic za birmance in novice i. t. d., i. t. d.

se je preselilo

V CORSO ŠT. 49
blizu lekarnе Rovis. (piazza Goldoni.)

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

ima svoj urad v Trstu, ulica delle Poste 9.

Sprejema hranilne vloge, za kojih varnost jamčijo vsi člani zadruge, katerih je sedaj okrog 400, solidarično z vsem svojim premoženjem, cenjenim nad tri milijone kron.

od vsakoga in jih polmesečno **4 1/2 0/0** in na 60 dnevno odpoved po 4 3/4 % obrestuje po brez kaknega odbitka za rentni da-

vek, katerega plača hranilnica sama, tako, da dobijo vlagatelji odloženih 100 K na leto čistih obresti 4 50 v, oziroma 4 K 75 v. Posojila daje le svojim. Urađuje se vsak delavnik od 9—12 ure dopoldne in od 3—4 in pol ure popoldne. V uradu pri sv. Ivanu se urađuje delavnik od 5—7 ure zvečer, ob nedeljah od 11—12 ure dopoldne.

Načelstvo.

PRODAJALNA

KATOL. TISK. DRUŠTVA

ulica Poste št. 9 - TRST - Telefon št. 2326.

Zaloga molitvenikov, v slovenskem, hrvatskem, nemškem in laškem jeziku, raznovrstnih rožnih vencev, svetinj, malih in velikih podob, različnih kipov in križev, vsakovrstnih palm za oltarje, sveč razne kakovosti za cerkveno in domačo rabo, raznega papirja in vseh pisarniških potrebščin i. t. d., i. t. d.

Za častite župne urade in gg. duhovnike ::

imamo v zalogi cerkvene tiskovice, kanon tabele, proprium za breviri in missale, rituale, breviri, horae diurnae, vademecum, birete, kolare šemisete, in sploh vse druge cerkvene potrebščine:

Družinska pratika za l. 1910.

Vsa cerkvena oblačila, zastave i. t. d. sprejemamo v popravilo ali preskrbimo novo.

Razprodaja užigalic in kolekov za obmejne Slovence. - Znakov soc. zveze in dr.

Sprejemamo vsa KNJIGOVEŠKA DELA in preskrbimo tudi OKVIRJE ZA SLIKE.

Zahtevajte seznam naše prodajalne, ki se Vam pošlje brezplačno.

Uljudno se priporoča

„Katoliško tiskovno društvo“ v Trstu.